

JUSTIITSMINISTEERIUM

Kliimaministeerium
info@kliimaministeerium.ee

Teie 12.11.2024

Meie 09.12.2024

nr 1-4/24/5436, KLIM/24-
1136/-1K
nr 8-2/8045

Raudteeseaduse ja riigilõivuseaduse muutmise seaduse eelnõu

Austatud minister

Kliimaministeerium on esitanud Justiitsministeeriumile kooskõlastamiseks raudteeseaduse ja riigilõivuseaduse muutmise seaduse eelnõu. Justiitsministeerium kooskõlastab eelnõu järgmiste märkustega.

1. Märkused andmekaitse kohta

1.1. Eelnõu § 1 p 25 – andmekogu eesmärgi kohta selgitame, et eesmärk ei saa olla üksnes andmete töötlemine (arvestuse pidamine). Andmete töötlemisel peab olema eesmärk ning siinkohal tuleb välja tuua, millise seadusest tuleneva ülesande täitmiseks andmekogu peetakse, seega palume andmekogu pidamise eesmärki täiendada.

1.2. Kehtiva raudteeseaduse (RdtS) § 137 lg 6 – esmalt selgitame, et andmekogu asutatakse seadusega, mitte põhimäärusega. Seadust tuleb täiendada ka volitusnormi täpsustamisega, hetkel ei ole seaduses esitatud kõik olulised asjaolud, mille seadusandja on volitanud põhimäärusega reguleerimiseks.

Näiteks:

(6) Raudteeregistri põhimääruse kehtestab valdkonna eest vastutav minister määrusega, milles sätestatakse:

- 1) registri volitatud töötleja ja tema ülesanded;
- 2) andmete täpsem koosseis ja edastamise kord;
- 3) andmetele juurdepääsu kord;
- 4) ....

Palume üle vaadata registri põhimäärus ja andmekogu volitusnormi vastavalt täiendada, sh arvestades AvTS § 43⁵ lõikega 1.

1.3. Eelnõu § 1 p 28 järgi on raudteeliiklusregistri vastutavaks töötlejaks edaspidi Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet (§ 137 lg 7). Samas ei muudeta sätte teist lauset, mille kohaselt võib täiendavaid volitatud töötlejaid määrata põhimäärusega. Kuna seadusest kaob ära volitatud töötleja, siis ei saa enam öelda, et täiendavaid volitatud töötlejaid võib määrata põhimäärusega.

Teeme ettepaneku, teine lause kehtetuks tunnistada ning esitada volitatud töötleja määramiseks volitus volitusnormi (vt näide).

1.4. Palume RdtS § 138 lg 2 p 5 osas seadust täpsustada, millised raudteerajatise omaniku ja muu valdaja andmeid andmekogus töödeldakse. Sama märkus ka sama lõike p-s 7 sätestatud ehitaja andmete kohta.

1.5. RdtS § 137 lg 1 kohaselt säilitatakse registris ohutuslubade andmeid. Palume selgitada, kas registris säilitatakse ka loa taotluste andmeid (§ 23). RdtS § 138 näeb ette, milliseid andmeid register töötleb, samas ei nähtu loetelust, et töödeldakse ka raudteetöötajate isikuandmeid (ees- ja perekonnanimi, isikukood või sünniaeg). Lisaks vaadates raudteeregistri põhimäärust töödeldakse andmekogus ka nt veduri juhi sünnikoht, foto, allkirjanäidis, elukoht, keeleoskus. Palume need andmekategooriad, mida registris töödeldakse, tuua seaduse tasandile. Põhimäärusega saab töödeldavate andmete kategooriaid täpsustada.

1.6. Olulise puudusena kehtiva seaduse puhul toome välja ka, et andmete säilitamise tähtaeg tuleb ette näha seaduses. Kehtiva õiguse järgi on see aga sätestatud kõnesoleva andmekogu põhimääruse §-is 13.

Selgitame, et igasugune isikuandmete töötlemine (sh säilitamine) riivab põhiseaduse §-is 26 sätestatud õigust eraelu puutumatusele. PS § 11 kohaselt tohib õigusi ja vabadusi piirata ainult kooskõlas põhiseadusega. See tähendab, et niisugune piirang peab olema kooskõlas ka PS § 3 esimese lausega, mille kohaselt teostatakse riigivõimu üksnes põhiseaduse ja sellega kooskõlas olevate seaduste alusel. Sättes väljendatud üldise seadusereservatsiooni põhimõtte järgi peab põhiõigusi puudutavates küsimustes kõik olulised otsused langetama seadusandja.

1.7. Samuti juhime tähelepanu, et RdtS § 138 lg 6 järgi on raudteeliiklusregistri andmed avalikud. Tulenevalt asjaolust, et registris töödeldakse ka isikuandmeid, tuleb seaduses ette näha, milliseid isikuandmeid ja millisel eesmärgil avalikustatakse, võttes arvesse, et isikuandmete avaldamine on samuti põhiõiguste riive.

2. Märkused mõjuanalüüsi kohta

2.1 Seletuskirjast võib järeldada, et eelnõu sisaldab lisaks Euroopa Liidu tasandilt (ERA auditist) tulenevatele muudatustele ka riigisisese vajadusest tulenevaid muudatusi. Mainitud on, et eelnõu koostamisel on arvestatud TTJA ettepanekutega raudteesektori regulatsioonide ajakohastamisel ja tõhustamisel. Näiteks jääb arusaamatuks, kas eelnõu § 1 p 3 muudatus, millega kehtestatakse vastutuskindlustuse nõue mitteavalikul raudteel kaubaveoga tegelevatele ettevõtjatele, tuleneb ERA auditist või riigisisese vajadusest. Sama küsimus tekib ka eelnõu § 1 punktide 18–20 puhul (veoeeskirja nõue mitteavalikul raudteel ohtliku kauba veol, veoeeskirja edastamine Transpordiametile).

Juhime tähelepanu, et kui seaduseelnõu sisaldab nii Euroopa Liidu õigusest tulenevaid muudatusi kui ka riigisiseseid muudatusi, siis tuleb neid seletuskirjas selgelt eristada. Üldjuhul ei käsitleta direktiivi ülevõtva õigusakti eelnõus küsimusi, mis ei kuulu direktiivi reguleerimisalasse¹, sest see võib seada ohtu direktiivi tähtaegse ülevõtmise. Palume seletuskirja selles valguses täiendada, tuues välja, millised muudatused tulenevad riigisisese vajadusest ning märkida seletuskirja alguses, et eelnõu sisaldab nii Euroopa Liidu vajadusest kui ka riigisisese vajadusest tulenevaid muudatusi.

2.2 Sisukokkuvõttest ja eesmärgi osast võib välja lugeda justkui reguleeritakse eelnõuga Kliimaministeeriumi auditikohustust. Tegelikult eelnõu vastavaid sätteid ei sisalda. Palume viia eelnõu ja seletuskiri omavahel vastavusse. Lisaks palume täiendada sisukokkuvõtet nii, et selgelt oleks kirjeldatud eelnõuga kavandatavad sisulised muudatused – mis ja kelle jaoks muutub võrreldes kehtiva õigusega. Sisukokkuvõtte võiks olla võimalikult selges keeles ning vältida tuleb erialakeele kasutamist.

2.3 Palume mõjuanalüüsi osa seletuskirjas täiendada. Mõjuanalüüsis käsitletakse vaid osasid muudatusi, mida eelnõu sisaldab, ning neidki üldsõnaliselt, ilma sihtrühmi määratlemata ja valdkonna andmeid esitamata. Käsitlemata on näiteks muudatused, mis puudutavad ohutusloa ja ohutustunnistuse kehtivusaega, TTJA õigust korraldada ohutusloa või ohutustunnistuse menetlemise raames kohapealseid kontrole ning ohtlike kaupade vedamist mitteavalikel raudteedel.

2.4 Mõjuanalüüsist ei selgu, millised raudtee-ettevõtjad on muudatustest mõjutatud ning kui palju neid on. Eelnõuga nähakse muu hulgas ette riigilõiv hoolsuse eest vastutava üksuse allhanke funktsiooni sertifikaadi väljastamise eest, laiendatakse sertifikaadi taotlemise kohustust ning

---

¹ Euroopa Liidu asjade menetlemise juhise, punkt 34.

kehtestatakse vastutuskindlustuse kohustus mitteavalikul raudteel kaubaveoga tegelevatele ettevõtjatele. Palume hinnata muudatuste majanduslikku mõju ettevõtjatele ning juhime tähelepanu, et iga uus kohustus, mis ettevõtjatele kehtestatakse peab olema proportsionaalne taotletava eesmärgiga. Vabariigi Valitsus ja Riigikogu on võtnud halduskoormuse vähendamise ühiseks pikaajaliseks eesmärgiks². Seetõttu palume mõjuanalüüsis selgelt välja tuua, millistele ettevõtjatele ning kui palju halduskoormus eelnõu rakendamisel suureneb.

2.5 Mõjuanalüüs ei anna tervikülevaadet sellest, kuidas muudatused mõjutavad avaliku sektori asutusi (eelkõige TTJA-d, aga ka Transpordiametit). Mõju riigieelarvele on käsitletud vaid osaliselt, puudu on riigilõivuseaduse muudatuste mõju ning käsitletud ei ole täiendavate eelarvevahendite katteallika küsimust.

2.6 Juhime tähelepanu ka asjaolule, et eelnõu üldine eesmärk on parandada raudteeohutust, kuid mõjuanalüüsis seda mõjuna käsitletud ei ole. Seega palume hinnata muudatuste mõju ka raudteel reisijatele ja elanikele, keda raudteede ohutus võib mõjutada.

3. Muud märkused

3.1 Tulenevalt seadusesse kavandatud muudatustest on vaja muuta raudteeliiklusregistri pidamise põhimäärust. Palume esitada HÖNTE § 48 nõuetele vastav rakendusakti kavand.

3.2 Palume arvestada ka kirjale lisatud eelnõu failis esitatud märkustega.

Vastavalt Vabariigi Valitsuse reglemendi § 6 lõikele 5 palume eelnõu esitada Justiitsministeeriumile täiendavaks kooskõlastamiseks pärast praegusel kooskõlastamisel saadud arvamuste läbivaatamist ja vajaduse korral eelnõu parandamist, et enne eelnõu Vabariigi Valitsusele esitamist kontrollida selle vastavust hea õigusloome ja normitehnika eeskirjale.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Liisa-Ly Pakosta
justiits- ja digiminister

Lisa: eelnõu fail Justiitsministeeriumi märkustega.

Piret Elenurm 51972556
Piret.Elenurm@just.ee
Kristel Niidas
Pilleriin Lindsalu

---

² Õigusloomepoliitika põhialused aastani 2030, punkt 12.3.5., <https://www.riigiteataja.ee/akt/317112020002>.